

будинок, а лексема Weh має значення: seelischer Schmerz, Leid або духовний біль, страждання [3].

І уже в сукупності ці компоненти утворюють абсолютно нове слово – Heimweh, що означає біль та страждання за домівкою або більш літературною мовою: туга за батьківщиною.

Звичайно, мала ймовірність того, що дане поняття виражає лише один іменник, адже німецька мова є досить багатою. Тому проаналізувавши чимало німецьких словників синонімів, я можу зробити висновок, що кожен з них подає різноманітну кількість синонімів лексеми Heimweh і не завжди вони є однаковими. Наприклад, словник Duden містить лише два синоніми: Sehnsucht та Langezeit, а онлайн словник Woxikon фіксує цілих 50 схожих за значенням слів і поділяє їх на три групи:

1) слова, які мають значення Verlangen: Wunsch, Traum, Verlangen, Geschmack, Utopie, Drang, Hang, Fiktion, Gier, Sehnen, Ungeduld, Gelüste, Fernweh, Wunschtraum, Sehnsucht;

2) слова у значенні Sehnsucht: Wunsch, Traum, Verlangen, Neigung, Streben, Lust, Hunger, Drang, Trieb, Fiktion, Bedürfnis, Begehren, Fantasie, Gier, Sehnen, Durst, Appetit, Einbildung, Irrealität, Fernweh, Wunschtraum, Unwirklichkeit, Appetenz, Gelüst, Aufgeregtheit;

3) слова зі значенням Sehlichkeit: Lust, Bedürfnis, Gier, Begierde, Langezeit [4].

Проте не всі вони виражають тугу за батьківщиною так само влучно як лексема Heimat. Саме тому я додатково розгляну лише декілька слів, які, на мою думку, мають приблизно таке ж значення:

- іменник Sehnsucht: inniges, schmerzliches Verlangen nach jemandem, etwas [Entbehrtem, Fernem], тобто глибока, болісна туга за кимось або чимось;

- іменник Langezeit: Sehnsucht, Heimweh, тобто ностальгія, туга за батьківщиною [3]. Проте це слово є досить застарілим і не вживається так часто як його синоніми.

Також з плином часу та розвитком мови виникають, так звані, неологізми, які за значенням є наближеними до слова Heimat. Зокрема, такі слова як Ostalgie та Westalgie, поява яких зумовлена політичними подіями на теренах Німеччини, а саме НДР з ФРН [1, с. 86]. Остальгія (німецьке Ostalgie, від Osten – схід і Nostalgie – ностальгія) сучасний німецький соціально-політичний термін, ностальгія за Сходом, НДР. Протилежним поняттям є вестальгія (Westalgie) [1, с. 86]. У ширшому значенні ностальгія – це ностальгія соціалістичним минулим НДР [1, с. 86]. Авторство неологізму остальгія, принаймні його актуалізацію, приписують німецькому артисту Уве Штаймле, який виступав з програмою «Ostalgie» [1, с. 86].

Література

1. Близнюк Л. М. Структурно-семантичні та когнітивні параметри концепту Heimat (на матеріалі німецької мови) : дис. ... канд філол. наук. Луцьк, 2016. С. 86.

2. Лотман Ю. М. Культура и взрыв. Санкт-Петербург : Искусство-СПБ, 1998. С. 16–29.

3. Duden Deutsches Universalwörterbuch. URL : <http://www.duden.de/rechtschreibung/Heimweh>

4. Woxikon-Online Synonym-Wörterbuch. Synonyme, Ähnliche Wörter & Bedeutungen. URL : <https://synonyme.woxikon.de/>

*К. О. Лозовська
м. Кривий Ріг*

СТЕРЕОТИПІЗАЦІЯ ЖІНОЧИХ ОБРАЗІВ (НА МАТЕРІАЛІ ЕПІЗОДИЧНОЇ ВІДЕОГРИ LIFE IS STRANGE)

Через зміну вектору соціального положення, яке займають жінки, дослідження гендерних стереотипів жіночого мовлення набувають все більшої актуальності. Як зазначає Ю. П. Маслова: «За радянських часів гендерна ідентичність жінки конструювалася за ідеологічно насадженим каноном фемінності – образом працюючої матері. Сьогодні цей канон дещо втратив свою актуальність через появу нових життєвих стандартів, моделей поведінки та моральних норм» [1, с. 400].

За О. Кісь, серед моделей конструювання гендерної ідентичності жінки домінують такі зразки фемінності, як: «Берегиня», «Барбі», «Ділова жінка» та «Феміністка» [3, с. 173]. У цьому дослідженні будемо користуватися розширеною версією цієї класифікації, що була наведена у статті «Образ жінки в сучасній культурі: як побороти стереотипи», опублікованій кампанією проти сексизму «Повага». У цій статті класифікація О. Кісь була доповнена сучасними варіаціями гендерної ідентичності жінки. Дотичними є дослідження Софії Філоненко – докторки філологічних наук, членкині журі літературного конкурсу «Коронація слова», яка вже багато років досліджує феномен гендерних стереотипів у масовій культурі [2]. За цим дослідженням до інших гендерних моделей відносяться: «Попелюшка», «Гламурна дівуля», «Жінка-стерва», «Супержінка», «Космо-жінка» та «Мілітарна жінка» [2]. У роботі детальніше розглянемо ті моделі, які були використані у відеогрі.

Матеріалом нашого дослідження є епізодична відеогра *Life Is Strange* («Життя – дивна штука»), що була розроблена компанією *Dontnod Entertainment*, та представлена студією *Square Enix* у 2015 році.

Life Is Strange – це гра, що складається з 5 епізодів, дії у якій розвиваються за концепцією нарративних ігор з вибором / наслідками, що дозволяє гравцям повернутися у минуле, щоб впливати на минуле, сьогодення та майбутнє.

Гравцям надається можливість грати за Макс Колфілд, студентку, що навчається на фотографа, яка, рятуючи життя своєї подруги дитинства Хлої, виявляє, що вона може подорожувати назад у часі. Дві дівчини незабаром стикаються з похмурою історією затоки Аркадія, коли дізнаються правду про зникнення ще однієї студентки [4].

У нашому дослідженні розглянемо репрезентацію образів чотирьох персонажів гри, а саме: Макс Колфілд, Хлоя Прайс, Вікторія Чейз та Кейт Марш, та спробуємо зрозуміти, яка саме гендерна модель була втілена у кожній з них. Розберемо це на прикладах:

Макс Колфілд, за класифікацією, скоріше відноситься до моделі «Супержінка», адже вона має силу контролювати час, таким чином, виправляючи свої помилки, а також впливаючи на хід подій. Прямими доказами її приналежності до саме цієї категорії є те, як її називають її друзі та оточуючі, а саме: *the Amazing Spider-Max* (алюзія на *the Amazing Spider-Man*), *Mad Max* (алюзія на однойменну гру *Mad Max*). Також, у четвертому епізоді, на вечірці Вортекс клубу, на одній зі стін вбиральні, можемо побачити графіті: *Super Max lives*, що є алюзією на *Superman lives* (Супермен живий) – скасований фільм про Супермена 1990 років.

Ще однією характерною рисою є те, що у четвертому епізоді гри, під час розмови з Брук, на її фразу: *You seem so wise and... kind of invincible this week. I think that snow and eclipse gave you superpowers. Check to see if you can fly* (Ти така розумна, та... ніби непереможна на цьому тижні. Думаю, що снігопад та сонячне затемнення надали тобі супер здібності. Перевір, чи можеш ти літати), Макс, ховаючи свої здібності керувати часом, відповідає: *I don't think having superpowers would make my life easier... With great power comes great bullshit* (Не думаю, що наявність супер здібностей полегшила б мені життя... З великою силою приходить велика срань). Друга фраза Макс, є алюзією на «Людину-павука», адже у цій франшизі, дядько Бен, сказав Пітеру Паркеру: *With great power comes great responsibility* (З великою силою приходить велика відповідальність).

Згідно з описом моделі «Супержінка»: «Цей стереотип дуже часто зустрічається у західній культурі (жінки-супергероїні у коміксах Marvel та DC, наприклад)...» [2]. Враховуючи це, потрібно згадати, що зазвичай супер герої – це люди, що намагаються не вирізнятися серед інших та допомогти оточуючим. Макс повністю підходить під такий образ, що можемо побачити у ситуації, коли побачивши, що її одногрупниця Кейт збирається зістрибнути з даху, Макс говорить: *Kate! No! Oh, God, I have to do something to help her! She can't die. She can't* (Кейт! Ні! О, Боже, я маю щось зробити, щоб допомогти їй! Вона не може загинути. Не може). Таку ж саму поведінку можна побачити і у більш серйозних ситуаціях, так, до прикладу, коли м'яч лучив в голову Аліси, вона говорить: *Damn, I better rewind* (Дідько, мені краще повернутись у часі). Після чого, попередивши Алісу та змінивши ситуацію, Макс

каже: *Now that's what I'm talking about! I actually helped somebody* (Це вже інша справа! Я насправді допомогла комусь).

Перейдемо до розгляду образу Хлої Прайс. Це дівчина зі складним минулим, що після смерті свого батька відсторонилась від всіх та кардинально змінила своє життя. Її скоріше можна віднести до моделі «Космо-жінка», адже згідно з описом, це: «Стереотип, наблизений до образу емансипатки та феміністки, але космо-жінка вже не бореться за свої права – вона досягла рівності з чоловіками. Космо-жінка живе і поводитьься так, як їй хочеться» [2].

За сюжетом не можна напряду визначити, що вона досягла рівності з чоловіками, однак вона вільно протистоїть їм. До прикладу у ситуації, коли Макс вирішує захистити Хлою від її вітчима (Девіда), сказавши, що знайдена ним цигарка з марихуаною належить їй, Девід починає залякувати її, на що Хлоя каже: *Get the hell away from her, man! Stop harassing my friends!* (Іди під три чорти від неї! Припини залякувати моїх друзів!). Також як приклад можемо навести той факт, що своєю секретною схованкою вона зробила звалище. Привізши туди Макс, вона говорить: *Welcome to American Rust, my home away from Hell* (Вітаю в американській іржавчині, моєму будинку, подалі від пекла). Під пеклом вона має на увазі свою справжню домівку, оскільки вітчим не дає їй жити спокійно.

Вона завжди використовує у своїй мові сленгові фрази, що відрізняє її від інших, розглянутих нами персонажів, наприклад: *chillax* (використовується, щоб сказати «розслабся»; є поєднанням англійських слів *chill* та *relax*), *amazeballs* (використовується для вираження подиву; інтерпретація слова *amazing*), *biddness* (є інтерпретацією слова *business*).

Наступною розглянемо персонажа на ім'я Вікторія Чейз. Це багата та амбіційна дівчина, що не зупиниться ні перед чим, щоб досягнути своєї мети, навіть якщо їй потрібно буде використовувати для цього інших. Це можемо побачити у ситуації: *Courtney, seriously, do not forget I need those papers before tonight, like now. Thanks Cherie* (Кортні, серйозно, не забудь, що ці папірці мають бути готові до вечора, вже зараз. Дякую любя).

Також вона позбувається всіх своїх суперників шляхом образ та приниження. Наприклад, коли Макс, використовуючи свою силу, правильно відповіла на всі питання на занятті у коледжі, Вікторія зі своїми подружками блокує їх вхід до гуртожитку та говорить, зробивши фото: *Since you know all the answers, I guess you have to find another way into the dorm. We ain't moving. Oh, wait hold that pose! So original. Don't worry Max, I'll put a vintage filter on it right before I post it all over social medias. Now, why don't you go fuck your selfie?* (Раз ти знаєш всі відповіді, гадаю тобі потрібно буде знайти інший вхід до гуртожитку. Ми не здвинемося з місця. О, замри! Так оригінально. Не переживай Макс, я застосую вінтажний фільтр перед тим, як виставити фото у всіх соціальних мережах. Тепер, чому б тобі не піти та зробити селфі своєї дупи?).

Однак, можемо побачити, що така поведінка, це тільки образ. Адже далі, коли на Вікторію виливається банка з фарбою, заляпавши її з ніг до голови, якщо гравець робить вибір «пожаліти Вікторію» замість «познущатися», вона каже: *You deserve a better shot. Sorry about blocking you and... and the "go fuck your selfie"... Just one of those days you know?* (Ти заслуговуєш на краще фото. Вибач що заступила тобі шлях, та... та «пиди зроби селфі своєї дупи»... Просто такий день, розумієш?). Ця ситуація доводить, що вона поводитьься зверхньо з іншими тільки тому, що у всьому хоче бути найкращою, а також тому, що вона не довіряє іншим, однак вона може поводиться й інакше. Всі ці риси є характерними для моделі «Жінка-стерва», адже за описом: «Стерва агресивна, вона готова йти по трупах, аби досягти своєї мети» та «...стерва виборює свої права підступно, використовує людей заради своєї вигоди...» [2], що повністю підходить цьому персонажу.

Перейдемо до розгляду образу Кейт Марш. Це віруюча, скромна дівчина, що бажає всім добра та готова допомогти іншим. Саме через це вона часто є об'єктом знущань, і не може постояти за себе. Так, наприклад, коли Вікторія знущається з неї через провокаційне відео зняте нею, де Кейт цілувалась з хлопцями під впливом наркотичних речовин, доданих кимось їй до вина, все що вона може сказати, це: *You're going to be sorry some day* (Колись, ти пошкодуєш) та піти геть. Також, доказом цього є ситуація, яка відбудеться тільки якщо Макс

зможе врятувати Кейт від суїциду, коли не дивлячись на всі образи на Вікторію, вона говорить: *Max, I know Victoria can be a... a... not nice. But I do believe in forgiveness and redemption* (Макс, я знаю, що Вікторія може бути... бути... не приємною. Але я вірю в прощення та виправлення).

Вважаємо, що її образ є втіленням моделі «Попелюшка», адже за описом: «Попелюшка прекрасна, весела та завжди усміхнена, наділена виключно позитивними рисами характеру (працьовита, не заздрісна, до всіх привітна, добра, щира, турботлива, чуйна)» [2].

Підводячи підсумок, можемо побачити, що жіночі персонажі, продемонстровані у відеоогрі, створювалися за своєрідним стереотипним каноном, однак більш сучасно орієнтованими. Також можемо побачити, що з чотирьох персонажів тільки одна є традиційним втіленням жіночності. Даний факт говорить про те, що у сучасній культурі жінок розглядають не тільки з точки зору краси, жіночності та материнства, але також враховують, що вони можуть бути виконувати традиційно чоловічі ролі; і це є цілком прийнятним.

Література

1. Маслова Ю. П. Моделі гендерної ідентичності жінки на сторінках друкованих ЗМІ *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*, Вип. 20, 2009. С. 400–403.

2. Образ жінки в сучасній культурі: як побороти стереотипи. URL : <https://povaha.org.ua/obraz-zhinky-u-suchasnij-kulturi-yak-poboroty-steriotypu/>

3. Ткалич М. Гендерна психологія: 2-ге видання Київ : «Академвидав», 2016. 256 с.

4. Life Is Strange. URL :<https://dont-nod.com/en/projects/>

*І. В. Манькова
м. Маріуполь*

ЖАРГОНІЗМИ В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Відомо, що сленг – це лексика, яка часто розглядається як порушення норм стандартної мови. Це дуже виразні, іронічні слова та вирази, що служать для позначення предметів та явищ, що існують у повсякденному житті. Молодіжний сленг – це одна з головних складових процесу розвитку мовлення.

Основними спільними рисами між німецьким та українським молодіжним сленгом є:

1) Німецька та українська лексика використовується молоддю для ідентифікації конкретної вікової групи, (напр. Knutschen – küssen; хавати – їсти);

2) Молодіжний сленг зумовлений характерністю внутрішньо групової диференціація (Azubi-Student; бухенвальд – студентська їдальня);

3) Схильність до вульгаризації (Schwul – schlecht; кишка – черга).

Основними відмінними рисами є:

1) Український молодіжний сленг відзначається більшою соціальною маркованістю (Mücke – Musik; бандера – людина із Західної України);

2) Порівняно з німецьким, український молодіжний сленг є більш вульгаризованим, юні мовці часто вимовляють нецензурну лексику (Scheiße, дебіл).

Якщо говорити про становлення жаргонізмів у сучасній німецькій мові, то їх можна умовно розділити на такі групи:

• висловлювання у повсякденному житті: Aber Mensch! (Ну як не соромно! Та що ти говориш? Ну що ж це таке?), Er hat den lieben langen Tag gepennt! (Він проспав цілий день!), Heraus damit! (Докладай! Говори вже!), Du läufst immer Hals über Kopf! (Поспішати!), Es geht ihr dreckig! (У неї все погано!), Jetzt hat sie das Wasser bis zu ihrem Hals stehen. (Вона зараз на грані.), Das weiss nur der liebe Himmel! (Це лише одному Богу відомо!), Geht zum Teufel! (Йдіть до біса!), Seid zufrieden mit dem Gut, das ihr habt! (Радійте тому, що є!), Sie sind in Ordnung! (Вони надійні люди! На них можна покластись!), Dort war etwas nicht in Ordnung! (Щось там було не так!), Vorgestern hat er wieder weisse Mäuse gesehen. (Білку схопив. Напився до